

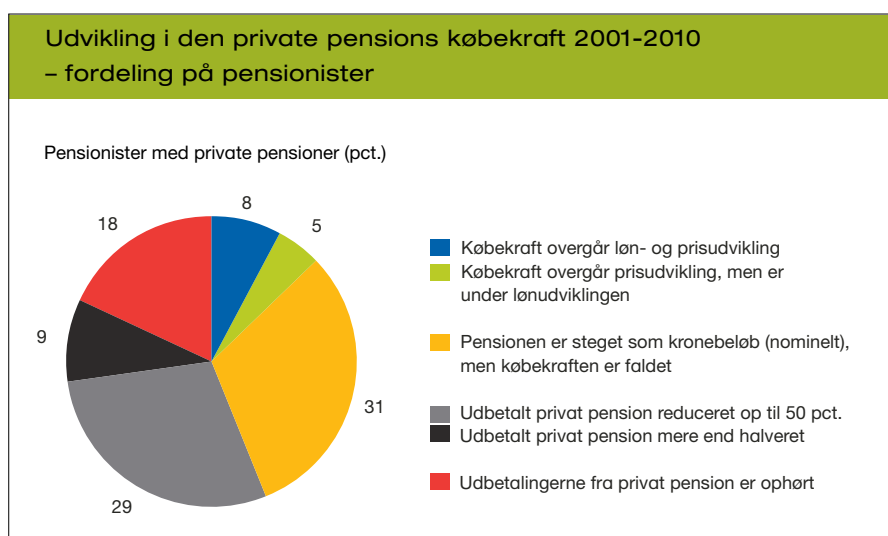
Private pensionsudbetalinger mister værdi dag for dag

For langt de fleste er det at gå på pension ensbetydende med en markant nedgang i indkomsten. Men hvad færre måske ved er, at indtægtsnedgangen fortsætter efter pensioneringen. Det er blot første skridt i et forløb med en stadig mere udhulet indkomst år efter år.

En ny analyse ser nu nærmere på, hvordan det egentlig går med de private pensioner efter pensionsalderen. Analysen, som er den første af sin art i Danmark, viser, at ni ud af ti ældre med en privat pensionsopsparing oplever, at værdien af den udbetalte pension bliver mindre og mindre. I løbet af deres pensionisttilværelse oplever de fleste, at deres private pension giver dem mulighed for at købe stadig færre varer.

Analysen, der er gennemført af ATP, dækker 81.500 pensionister, som var gået på pension i starten af 2001 og som fortsat var i live ti år senere ved udgangen af 2010. Fælles for dem er, at de modtog private pensionsudbetalinger i 2001.

Analysen afdækker værdien af den enkeltes private pensionsudbetaling i 2010 sammenlignet med den værdi, den havde i 2001. Opgørelsen omfatter alle private ratepensioner og livsvarige pensio-



Private pensionsudbetalinger bliver mindre værd i løbet af pensionisttilværelsen for langt de fleste. Efter ti år oplever ni ud af ti – 87 pct. – at pensionsudbetalinger udhules i forhold til prisudviklingen eller helt bortfalder. Det sidste gælder to ud af ti – eller 18 pct.

Kilde: ATP og Danmarks Statistik 2012.

ner – fra arbejdsmarkedsordninger og fra individuelle private opsparinger.

Tab af privat pension kan have stor betydning

En stor gruppe har oplevet en udvikling, hvor pensionen fastholdes i kroner og øre, men hvor den ikke har kunnet følge med priserne.

»Selvom værdien af de private pensioner er udhulet lidt, vil samspillet med folke-

pensionen for mange betyde, at de får kompensation for en del af det tabte,« forklarer ATP's analysechef Ole Beier Sørensen. Han peger på, at gruppen, der særligt kan give anledning til bekymring, er dem, der har oplevet, at den private pension er ophørt, eller at pensionen som kronebeløb er blevet mindre.

»I alt har over halvdelen af pensionisterne mærket, at de får færre kroner og øre i hånden ti år efter, og mange har ople-

vet, at deres private pension er ophørt. En sådan udvikling kan være særdeles problematisk i forhold til de flestes ønske om, at indtægten i alderdommen skal være stabil, sikker og forudsigelig,« siger Ole Beier Sørensen.

Et centralt samfundsmæssigt spørgsmål

Ifølge Professor ved Syddansk Universitet Jørn Henrik Petersen sætter de nye tal fokus på en helt central problemstilling: »Vi er i gang med en udvikling, som på længere sigt skal sikre, at en større del af vores forsørgelse som ældre kommer fra private pensionsordninger. Pension spiller en helt central rolle både i samfundsøkonomien og for den enkelte. Pension er typisk levestruktur i omkring en tredjedel af voksentalværelsen. Derfor er det jo også helt afgørende, at de private pensionsudbetalinger tilrettelægges hensigtsmæssigt. Der er sikkert brug for en vis fleksibilitet, men det primære sigte bør være det lange liv. Det var ikke en tilfældighed, at Velfærdskommissionen anbefalede en obligatorisk pensionsopsparing ledsaget af et forslag om, at mindst 70 pct. af opsparingen skulle placeres i livsvarige ordninger«.

»I dag taber private pensioner generelt værdi i løbet af pensionstilværelsen, og en forholdsvis stor gruppe oplever en betydelig nedgang i deres private pension, mens de er pensionister. Det duer ikke,« siger Jørn Henrik Petersen.

At forbyde rom, men tillade snaps...

Ifølge Michael Møller, professor i finansiering ved CBS, Handelshøjskolen i Kø-

Fire grupper

De 81.500 pensionister fordeler sig, efter ti år, i fire grupper.

18 pct. har oplevet, at den private pension er ophørt. De har fx. haft en ti-årig ratepension, som nu er slut.

38 pct. har oplevet, at den udbetalte pension nominelt er blevet mindre. For 9 pct. i gruppen har faldet været mere end en halvering. Det er typisk pensionister, som har fået deres pension som en blanding af ratepension og livsvarige ydelser, og som nu har opbrugt ratepension og alene har den sidste del – livspensionen – tilbage.

31 pct. har oplevet en udvikling, hvor pensionen på den ene side ikke er faldet nominelt, men hvor den på den anden side ikke har kunnet følge med priserne.

13 pct. har oplevet, at pensionen er øget mere end priserne. For 8 pct.'s vedkommende ligger stigningen over lønudviklingen i perioden – det vil typisk være pensionister, som har aktiveret en eller flere ekstra pensionsordninger efter 2001.

Også ATP-pensionen har svært ved at følge med priserne

225.000 folkepensionister, som var gået på pension primo 2001, og som stadig var i live ved udgangen af 2010, modtog ATP Livslang Pension. ATP er langt den mest udbredte supplerende pension.

Alle modtagere af ATP Livslang Pension har oplevet en stigning i pensionen på 6 pct. i løbet af de 10 år. Beregnet på samme måde, som for de private pensioner i den anvendte model, svarer det til et købekrafttab på 12 pct. i perioden.

benhavn, kan især de 18 pct., der står uden private pensionsudbetalinger efter ti år, give anledning til bekymring: »Ud fra disse tal kan vi ikke vide det, men dem, der har nul kroner tilbage kan være tumper, som har skudt hele pensionen af på en ti-årig ratepension. Hvis en sådan ratepension er skabt på baggrund af en obligatorisk indbetaling, så er det tåbeligt. Samfundet tvinger borgerne til at spare op med henblik på, at de ikke

skal ligge skatteyderne til last, når de bliver gamle. Hvis de så har mulighed for at fyre det hele af på en ratepension, så opnår man jo intet. Hvis der skal være logik i tvangen, så burde det være obligatorisk, at der skal købes livsvarig pension for pengene. Alt andet svarer til at forbyde rom, men tillade snaps. Et slag i luften uden effekt,« siger Michael Møller.



Sådan er der regnet

Ved udgangen af 2010 var der godt 313.000 pensionister, som allerede var gået på folkepension primo 2001. Analysen ser på den tredjedel af disse pensionister, som modtog skattepligtige private pensionsydelse i 2001, og som ikke samtidig modtog tjenestemandspension. Der ses bort fra tjenestemandspension, fordi tjenestemandspensioner ikke er fundede, og fordi indekseringen af pensionerne følger særlige regler.

Analysen ser bort fra personer med meget små henholdsvis meget store pensioner. Der ses bort fra personer med private pensionsudbetalinger i 2001 på mindre end 6.000 kr. om året hhv. mere end 500.000 kr. om året (2010-priser). Herefter er gruppen på 81.453 pensionister.

Folkepensionister pr. primo 2001 som er i live	313.154
Tjenestemandspension	41.490
Ingen privatpension	183.519
Privat pension mindre end 6.000 kr. eller større end 500.000 kr. i 2001 (2010 priser)	6.692
Undersøgelsens gruppe	81.453

Private pensioner er skattepligtige udbetalinger af ratepension eller livsvarig pension fra arbejdsmarkedsordninger eller individuelle private ordninger. Kapitalpensionsudbetalinger er ikke medtaget, fordi disse i sagens natur ikke er varige og forsørgelsesorienterede.

Forbrugerprisudviklingen samt lønudviklingen i industrien er fra Statistikbanken. Fra 2001 til 2010 er forbrugerpriserne steget med ca. 20 pct., mens lønudviklingen i industrien er steget med ca. 37 pct.

Datagrundlaget er registerdata fra Danmarks Statistik bearbejdet via ATP's databaser på Danmarks Statistiks forskermaskine.

Ud af den samlede gruppe på godt 313.000 modtog 224.338 folkepensionister ATP Livslang Pension. ATP-pensionen indgår ikke i analysen, men belyses særskilt (se tekstboks) på grund af ATP-pensionens særlige rolle og meget store udbredelse.